

Nordisk Tjenestemandsudveksling

– et skoleeksempel på nordisk samarbejde

Malene Rix

Nordisk Tjenestemandsudveksling
– et skoleeksempel på nordisk samarbejde

ANP 2010:775

© Nordisk Ministerråd, København 2010

ISBN 978-92-893-2152-5

Nordisk Ministerråd

Ved Stranden 18
1061 København K
Telefon (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202

Nordisk Råd

Ved Stranden 18
1061 København K
Telefon (+45) 3396 0400
Fax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, samt de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Indhold

1. Indledning – kort om Nordisk Tjenestemandsudveksling.....	7
2. Opgave og fremgangsmåde	9
3. Konklusion og anbefalinger – kort opsummeret.....	11
4. Tidligere evalueringer af støtteordningen	13
4.1 Nordisk Tjänstemannautbyte 1979–1983 <i>Af Eija-Leena Linkola, Finansministeriet, Finland (1984)</i>	13
4.2 Nordisk Utbytestjänstgöring – et praktiskt nordiskt samarbete <i>Af Nordisk Ministerråds Sekretariat v. Hans Aabye-Nielsen(1989)</i>	13
4.3 Rapport om kommunal tjenestemannsutveksling innen Norden <i>Af Erik Øyen, Norge (1991)</i>	14
5. Stipendiater.....	15
5.1 Hovedkonklusioner fra tidligere afrapporteringer	15
5.2 Hovedkonklusioner – spørgeskemaer.....	16
6. Modtager/afsender – arbejdspladser	19
6.1 Hovedkonklusioner – spørgeskema	19
7. Styregruppen/kontaktpersonerne	21
7.1 Hovedkonklusioner workshop (deltog ikke: Grønland, Åland).....	21
7.2 Hovedkonklusioner – opfølgende spørgeskema:	21
7.3 Anbefalinger – samlet	22
8. Konklusion og anbefalinger.....	23
9. Statistik.....	25
9.1 Kommentarer fra Styregruppen (ikke redigeret):	25
9.2 Nordisk tjänstemannautbyte år 2005–2009	26
10. Bilag – anvendte spørgeskemaer	35

1. Indledning – kort om Nordisk Tjenestemandsudveksling

I de sidste 30 år har man som statsansat (og fra 1991 tillige som kommunalt ansat) i et nordisk land haft mulighed for at søge støtte til ophold på en arbejdsplads i et andet nordisk land i op til et år.

Ansøgerne har selv fundet udvekslingsarbejdspladsen, og deres egen arbejdsplads har betalt fuld løn under opholdet. Støtteordningen har dækket rejse- og flytteomkostningerne samt ydet et fast beløb til dækning af husleje og leve-omkostninger i besøgslandet. Dette stipendium var i 2009 på 9000 DKK per måned

Støtteordningen har været administreret af en koordinerende styregruppe med en repræsentant fra hvert af de nordiske lande, der har stået for vurdering og bevilling af ansøgninger samt udbetaling af ovennævnte rejse- og leveomkostningsgodtgørelser ud fra et årligt tildelt budget.

Formålet med ordningen har været at styrke muligheden for stats- og kommunalt ansatte i Nordens muligheder for at lære andre forvaltninger at kende og lade sig inspirere af nordiske kollegers arbejdsmetoder og praksisser. Ligeledes ville den besøgende medarbejder kunne berige sin værtsarbejdsplads med erfaringer fra sit hjemland, og dermed styrke viden- og erfaringsudvekslingen på specifikke områder de nordiske lande imellem. Udvekslingen har skullet bidrage til at fremme arbejdet på den hjemlige arbejdsplads, og sidst men ikke mindst tænkt som en mulighed for personlig udvikling for den enkelte medarbejder.

2. Opgave og fremgangsmåde

Opgaven har været at evaluere Nordiskt tjänstemannautbyte i forhold til, om ordningen har været til gavn for stipendiaterne, for deres hjemlige arbejdsplads og for den modtagende arbejdsplads. Ligeledes er der kigget på den Nordiske Nytte ved ordningen, og om den har medvirket til at danne netværk på tværs af de nordiske lande, både professionelle som personlige.

Fremgangsmåden har været en blanding af læsning af tidligere evalueringsrapporter samt stipendiatafrapporteringer, spørgeskemaer sendt til stipendiater, afsender- og modtagerarbejdspladser og styregruppen samt fokusgruppeinterview med de nationale kontaktpersoner.

3. Konklusion og anbefalinger – kort opsummeret

Beskeden er klar: Nordisk Tjenestemandssordning er et skoleeksempel på nordisk samarbejde. Alle, både brugere og formidlere samt andre interessenter, har i hele ordningens levetid været yderst positivt indstillede og anser den for en helt klar og utvetydig succes. Ordningen har i meget høj grad bidraget til stor faglig og personlig udvikling for stipendiaterne, der stort set uden undtagelse beskriver den kæmpe nyttevirkning deres ophold har haft, både for eget arbejde men også for den arbejdsplads, de vender hjem til. Utroligt mange netværk af både faglig og personlig karakter er opstået, og samarbejdsprojekter og faglig sparring på tværs af grænserne er blomstret op. Ny viden, gensidig inspiration, øget nysgerrighed på det nordiske og ganske enkelt fornyet energi og arbejdsglæde er klare resultater, når man læser og hører fra alle involverede.

Alle er enige om, at denne ordning bør fortsætte, den bør styrkes og synliggøres i langt højere grad, og langt de fleste anbefaler en udbredelse af ordningen.

4. Tidligere evalueringer af støtteordningen

4.1 Nordiskt Tjänstemannautbyte 1979–1983

Af Eija-Leena Linkola, Finansministeriet, Finland (1984)

I evalueringsrapporten fra 1983 konstateres det i sammenfatningen, at ordningen i sine første leveår har fundet sin plads som „et yderst konkret middel til nordisk samarbejde“. Man vurderer i rapporten at ordningen til fulde lever op til formålet med at styrke samarbejdet både på det nordiske og nationale niveau, på myndigheds og forvaltningsniveau samt ikke mindst på individuelt niveau. Som en særlig fordel ved støtteordningen fremhæves det meget begrænsede bureaukrati omkring ansøgning og tildeling af stipendier.

4.2 Nordisk Utbytestjänstgöring – et praktisk nordiskt samarbejde

Af Nordisk Ministerråds Sekretariat v. Hans Aabye-Nielsen (1989)

Rapporten er ganske omfattende og vurderer støtteordningen ud fra følgende perspektiver: kontaktpersonerne, deltagerne, myndighederne og politikerne. Kontaktpersonernes indtryk er, at støtteordningen er gavnlig for både deltagere, de deltagende lande og for det nordiske samarbejde. De anser forventningerne til ordningen som opfyldte og har noteret sig en række fordele ved udvekslingen som bl.a. at deltagerne har fundet ny energi i deres arbejde og at mange nye kontakter og netværk er blevet til fungerende relationer og samarbejder.

Deltagerne oplever en mængde værdifulde resultater, og især erfaringsudvekslingen anses som et nyttigt resultat for både afsender- og modtagerarbejdsplads. Der fokuseres dog på det store personlige udbytte deltagerne har fået med sig i form af ny viden, inspiration, fornyelse i tilgangen til eget arbejdsområde samt en øget interesse i det nordiske fællesskab og sprog.

Myndighederne støtter generelt ordningen og vurderer især at der er meget værdifuld viden i en planlagt og struktureret opfølgning. Politikernes ønske om øget samarbejde de nordiske lande imellem er blevet styrket i lyset af ordningens succes, og man ønsker et udvidet samarbejde om administrativ udvikling i Norden.

Konklusionen er, at selvom der er nogle få eksempler på mangelfuld planlægning, så er ordningen „en enestående mulighed for at forene Norden og samtidig udvikle vores lande. Det er en mulighed som det kan være værd at

satse på at udvikle“. Der er derfor også en lang række forslag til forbedringer og udvidelser af ordningen, der især handler om øget markedsføring og synliggørelse af ordningen samt organiseret opfølgning og erfaringsudveksling.

4.3 Rapport om kommunal tjenestemannsutveksling innen Norden

Af Erik Øyen, Norge (1991)

Rapporten omhandler en forsøgsordning med udveksling af kommunalt ansatte tjenestemænd fra 1989–1991. De forskellige lande benyttede ikke den samme fremgangsmåde og der var forskel på bl.a. mængden af information om ordningen, men det trak ikke fra den klare konklusion, at deltageres oplevelser var udelt positive. Rapporten anbefaler at de kommunale ansatte tjenestemænd bliver en del af den oprindelige ordning med dertilhørende ensretning af regler og fremgangsmåde.

5. Stipendiater

5.1 Hovedkonklusioner fra tidligere afrapporteringer

Det overordnede indtryk af alle de afrapporteringer der er gennemgået ligger helt på linie med konklusionerne fra tidligere evalueringer af ordningen: alle involverede har været glade og tilfredse med ordningen som sådan og den formelle håndtering af ansøgningerne. Ikke overraskende har især den enkelte stipendiat været yderst tilfreds med sit ophold, for de mange både faglige og kulturelle indtryk og især har nye bekendtskaber og opbyggelsen eller udvidelsen af sine sociale og professionelle netværk haft stor betydning for langt de fleste. Det nævnes meget ofte, hvor stor betydning det har haft at føle sig godt modtaget, og beskrivelserne af de anstrengelser den modtagende arbejdsplads har gjort sig vidner om, at det også har påvirket „værterne“ positivt.

Det faglige udbytte stipendiaterne oftest nævner er oplevelsen af at få nye perspektiver og idéer til at udvikle egen virksomhed ved at få indblik i hvordan deres nordiske kolleger arbejder indenfor området. Samtidig understreges det, hvor ofte erfaringsudvekslingen gavner den anden vej – at modtagerarbejdspladsen får nye vinkler på egen virksomhed gennem at demonstrere og diskutere deres faglighed med den besøgende. Nogle af de, ofte meget udførlige og detaljerede, rapporter vidner om, at stipendiaterne er blevet inspirerede og dermed har stor lyst til at dele både oplevelser og viden med kollegerne derhjemme.

Den nordiske nytte skinner tydeligt igennem de mange eksempler på udfordringer med både sprog og (arbejdsplads)kultur, de oplever, men som de alle tackler på fornem vis med hjælp fra et i de fleste tilfælde ganske imponerende opbud af „værter“ på gæstearbejdspladsen. Ofte vedlægges fotos af sociale situationer og gode, nye kolleger, m.a.o. netværk, som stipendiaterne alle udtrykker et stort ønske om at holde ved lige også efter hjemkomsten. Det faglige fællesskab og den store imødekommenhed fra værterne virker tilsyneladende ekstra stimulerende for opbyggelsen af netværk af både professionel og personlig karakter.

Det er svært at finde noget som helst negativt, udover enkelte eksempler på mangelfuld forberedelse, men selv i disse situationer er det ikke ordningen som sådan, der kritiseres men snarere de involveredes håndtering af især de praktiske arrangementer omkring fysisk arbejdsplads og deltagelse i relevante, professionelle sammenhænge (især møder)

5.2 Hovedkonklusioner – spørgeskemaer

5.2.1 Praktisk

De fleste adspurgte stipendiater havde hørt om ordningen via kolleger, og har været motiverede til at søge ud fra et ønske om at udvide deres faglige horisont indenfor et specifikt fagområde. Der har enten været tradition for at benytte ordningen på arbejdspladsen eller man har opdaget den via officielle kanaler.

Det praktiske omkring at søge og få tilstrækkelig med information og støtte har for langt de fleste fungeret fint. At finde en bolig er også lykkedes for de fleste uden større problemer, primært ved hjælp af kolleger eller via internettet.

Længden på opholdene har passet fint, dog har nogle stipendiater haft lyst til at blive længere.

5.2.2 Fagligt

Der hersker ingen tvivl om, at stipendiaterne har fået stort, fagligt udbytte af udvekslingen – beskrivelserne af dette fylder en del i besvarelserne. Følgende citater viser typiske eksempler på denne positive effekt:

„First of all I was surrounded by specialists in detailed areas, where in Iceland you may have to be ‚Jack of all trades‘, there due to the size of the agency they can hire various experts in various fields. This was an enormous help to me. Secondly, to see how the daily (monthly) operations were organised and supervised was extremely helpful, as we have already implemented, in a smaller scale, a system of that sort.“ (Stipendiat fra Island)

„Det største utbyttet var den generelle kunnskapshevingen om forskjeller og likheter på hvordan de tre nordiske landene organiserer og effektuerer den statlige politikken på utdanningsfeltet.“ (Stipendiat fra Norge)

„Kulturskillnaderna, både yrkesmässigt och mer allmänt har gett en stor förståelse för hur man kan nå resultat med ett annat perspektiv.“ (Stipendiat fra Sverige)

At opholdet har givet stipendiaterne nye vinkler på deres egen faglighed og de forhold, de kommer fra, er helt tydeligt. Dette aspekt fylder gennemgående mest i besvarelserne, og det omfatter dels det meget personlige udbytte mange har fået, men også de mange indtryk og idéer stipendiaterne har taget med sig til inspiration for den hjemlige arbejdsplads.

„Jag fick syn på processer och händelser inom mitt eget lärosäte, som jag tidigare såg som självklara, men i speglingen av Högskolan i Bodö så blev jag mer uppmärksam på ‚hemmafenomen‘...() och har kunnat applicera tankar och idéer på min egen arbetsplats.“ (Stipendiat fra Sverige)

„Jag upplevde det som väldigt positivt att få jobba inom en annan ‚regering‘. Skulle inte tveka att göra det en gång till!“ (Stipendiat fra Åland)

„Alle opholdene har været med til, at jeg stadig er glad for mit arbejde“ (Stipendiat fra Danmark)

Netværksopbygningen og det nordiske samarbejde er i den grad også blevet styrket ifølge stipendiaterne. Mange og gode relationer på både det personlige men også det arbejdspladsmæssige plan er opstået, og en hel del af de adspurgte understreger vigtigheden af at de nu hurtigt og effektivt kan kontakte relevante kolleger fra deres nordiske netværk, og at de fleste benytter sig af dette. Den nordiske dimension anser mange for afgørende, både pga. de mange ligheder, men også som et værdifuldt fællesskab at dyrke i en både EU- og globalt orienteret verden.

„Mye enklere å ta kontakt i ettertid. Jeg har også formidlet kontakt for andre kollegaer i Norge. Først og fremst er det nå enklere å henvende seg til kollegaer i Danmark for å søke råd...“ (Stipendiat fra Norge)

„Då man nu känner bättre sina svenska kolleger, är det lättare att ta kontakt till dem till exempel i vardagliga revisionsfrågor. Vi har också planerat regelbunden förbindelse mellan organisationerna.“ (Stipendiat fra Finland)

„Kanske det viktigaste är att nordiskt utbyte är behövligt för att alla nordiska länder skulle få mera värde i EU-arbetet – det är fråga om att få en nordisk dimension.“ (Stipendiat fra Sverige)

Adspurgt om der er noget de vil ændre eller forbedre ved ordningen er der overvældende enighed om, at ordningen fungerer rigtigt godt. Enkelte efterlyser større udbredelse af kendskab til ordningen, men alle uden undtagelse anbefaler ordningen varmt.

„Jag tycker att den ursprungliga idén med Nordiskt tjänstemannautbyte är fortfarande mycket framgångsrik och fungerande. Nordiskt tjänstemannautbyte är mycket betydelsefullt för Norden och det skulle erbjuda en enorm potential för förberedandet av gemensamma synpunkter i EU-arbetet.“ (Stipendiat fra Finland)

„Mit ophold var meget givende, så jeg håber, at ordningen fortsætter.“ (Stipendiat fra Færøerne)

5.2.3 Personligt

Stipendiaternes personlige udbytte af opholdet smelter ofte sammen med det faglige i deres beskrivelser af, hvad de har fået med hjem. Den helt personlige vinkel handler oftest om det særligt givende ved at møde nye kolleger og udvide sit personlige netværk på tværs af sproglige og kulturelle forskelle. Mange har oplevet en stor imødekommenhed og et fint værtskab på de arbejdspladser, de har besøgt – et værtskab der ofte rækker langt ud over arbejdstiden.

„Den morsomme opplevelsen det er å få et ,nytt‘ liv for en liten stund. Ny bolig, ny jobb, ny reisevei, nye kolleger mm. Det gir det glede å tenke på etterpå.“ (Stipendiat fra Norge)

„Utvecklande såväl professionellt som privat då det är nyttigt att kliva in i nya världar och tvingas ta in intryck och ge av sig själv. Det är stärkande.“ (Stipendiat fra Sverige)

„Jag växte utan tvekan som människa. Oerhört lärorikt att representera sitt land och sin myndighet och att dessutom skaffa vänner i ett annat land.“ (Stipendiat fra Sverige)

5.2.4 Forslag til ændringer og forbedringer

I det store hele er stipendiaterne meget tilfredse med de praktiske forhold omkring ordningen. Nogle nævner beløbets størrelse som utilstrækkeligt pga. høje bo- og leveomkostninger i de nordiske lande, og enkelte har fundet de formelle forhold omkring at flytte familier med noget besværlige. Men det, de fleste beskriver som vigtigt er, at langt flere får viden om og glæde af ordningen.

6. Modtager/afsender – arbejdspladser

6.1 Hovedkonklusioner – spørgeskema

Modtagerarbejdspladserne giver samme melding som stipendiaterne: det giver stor mening at have kolleger fra andre nordiske lande på besøg. Man har kunnet bruge stipendiatens indsats som konkret arbejdsindsats, har lært af både vedkommendes input samt det, at skulle vise egne resultater og fremgangsmåder frem. De udvidede referencerammer er vigtige i en tid med øget fokus på EU-samarbejdet. Praktisk har ordningen fungeret godt, men information om ordningen generelt bør forbedres. Man ønsker og håber, at ordningen fortsætter.

Afsenderarbejdspladserne melder ligeledes om tilfredse og motiverede medarbejdere, der har fået styrket deres netværk, både de formelle og uformelle. Dette kan arbejdspladsen drage nytte af, og også her værdsætter man det nordiske samarbejde. Dels giver det et nyt perspektiv på egen virksomhed og inspiration til udvikling og evt. ændring af procedurer og metoder. Det praktiske har også fungeret upåklageligt, og her er der også stor tilslutning til at ordningen skal fortsætte.

7. Styregruppen/kontaktpersonerne

Norge: *Bushraa Mohammed*

Sverige: *Petra Göransson*

Island: *Ásta Lára Leósdóttir*

Færøerne: *Rúni Rasmussen*

Danmark: *Henrik Bo Nielsen*

Finland: *Ritva Ukkonen*

7.1 Hovedkonklusioner workshop (deltog ikke: Grønland, Åland)

Deltagerne på styregruppens workshop om evaluering af ordningen var uden undtagelse enige om, at ordningen er meget værdifuld, den fungerer godt og nemt rent administrativt; „En lille, billig men velfungerende ordning“. Der var bred enighed om, at ordningen er „et skoleeksempel“ på nordisk samarbejde med stor nordisk nytte til følge, og det var ikke til at finde noget negativt at sige om den, hverken fra styregruppens eget perspektiv eller i det, de igennem årene har hørt fra brugerne af ordningen. Man er også enige om, at ordningen nu omsider er ved at være kendt, især i visse forvaltninger – men at kendskabet til denne udvekslingsmulighed burde være langt større.

Derfor er den klare anbefaling fra gruppen, at ordningen bør fortsætte, den bør styrkes, især ift. markedsføringen. Man efterlyser større opmærksomhed og dermed bevidsthed om denne mulighed i alle ledelseslag, så ordningen får endnu mere status og i højere grad kan indgå som en naturlig del af de efteruddannelses tilbud medarbejdere i de nordiske forvaltninger får.

7.2 Hovedkonklusioner – opfølgende spørgeskema:

De opfølgende spørgeskemaer, som styregruppen udfyldte efter workshoppen peger også alle entydigt på, at ordningen er yderst populær, at man simpelthen ikke kan finde noget negativt at sige om den, og at der er et inderligt ønske om, at den får lov at køre videre. På stort set alle styregruppemedlemmer virker det uforståeligt at man overvejer at stoppe en så populær, velfungerende og ikke mindst billig ordning, der giver stor mening pga. de mange ligheder der findes i den nordiske praksis og behovet for at styrke den dimension ift. EU. Man har mange idéer til og stor lyst til at udbrede kendskabet til ordningen yderligere, især hvis der følger mere støtte med i

form af opbakning fra ledelsen og tidsmæssige samt økonomiske ressourcer med til dette.

7.3 anbefalinger – samlet

- Mere og bredere distribueret information om ordningen via elektroniske medier (hjemmesiden NMR, de nationale hjemmesider, elektroniske nyhedsbreve)
- Mere og bredere distribueret information om ordningen via pjecer og andet informationsmateriale
- Mere information om ordningen til ledere og medarbejdere nationalt, evt. i form af „roadshows“ og mindre formelle møder v. Styregruppe-medlemmerne, hvor der fortælles om ordningen. Man kunne udnytte allerede eksisterende ledelsesnetværk og præsentere ordningen her
- Flere midler til markedsføring af ordningen
- Flere midler til ordningen v. øget efterspørgsel
- Koordineret og mere ensrettet afrapportering fra stipendiater efter endt ophold

8. Konklusion og anbefalinger

Det har været meget bemærkelsesværdigt i arbejdet med at evaluere Nordisk Tjenestemandsudveksling, at der i alle afrapporteringer, tidligere evalueringer og udtalelser i det hele taget har været så stor ensartethed omkring én besked: Ordningen er en ubetinget succes. Den er billig, nem at administrere og har meget stor og positiv effekt for alle involverede. Det er i sandhed et „Skoleeksempel på nordisk samarbejde.“

Ved gennemlæsning af de mange afrapporteringer fra alle landene igenem årene støder man på den samme besked igen og igen: Det er værdifuldt og meget givende at blive udvekslet til en lignende arbejdsplads i et andet nordisk land, især på det faglige men i den grad også på det personlige plan. Stipendiaterne fortæller med stor energi og glæde om alle de oplevelser de har haft, al den nye viden de har fået og hvordan de især har fået et nyt perspektiv på deres eget arbejde og arbejdsplads i hjemlandet. Mødet med kolleger, der arbejder med ens eget område men på lidt anderledes måder har været givtigt for alle, og en del gør opmærksom på det unikke i, at man i de nordiske lande er så „ens“ at det giver stor mening at sammenligne arbejdsmetoder og faglig viden. De besøgende har i den grad deltaget i hverdagen på en arbejdsplads, og det er inspirerende at læse, hvor godt de stort set alle føler sig modtaget og behandlet af deres værter. Interessante netværk er opstået over hele linien, og det nordiske samarbejde er i den grad blomstret i form af en fortsat videndeling, erfaringsudveksling og endda fælles projekter.

Personligt har stipendiaterne fået utroligt meget med sig. Det skinner igenem, at de personer der søger også har stor lyst til og nysgerrighed omkring at lære mere om et andet lands sprog og kultur generelt, og deres nordiske kolleger og deres arbejdsliv i særdeleshed. Når disse initiativrige medarbejdere så møder åbne og inviterende kolleger i modtagerlandet, opstår der mange og yderst positive relationer. Der findes mange eksempler på og historier om, hvor meget det har betydet for den enkelte stipendiat at bo og arbejde i et andet land – det er en stor ting, men en særdeles givende ting at gøre.

Der er ingen tvivl om, at stipendiaterne finder ordningen værdifuld og i den grad ønsker at den skal fortsætte. De efterlyser også en langt større udbredelse af information om ordningen, eventuelt endda en udvidelse af rammen. Visse stipendiat anbefaler også en mere differentieret udbetaling af stipendiet, så det modsvarer det pågældende lands prisniveau bedre end i dag.

De embedsmænd, der arbejder tættest med ordningen er ligeledes fulde af lovord om, hvor godt dette tiltag fungerer. De forsvare ordningen med ægte engagement, både på skrift og i de samtaler, vi har haft. Det fremgår tydeligt, at de værdsætter både ordningen og arbejdet med den, fordi den gør så stor nytte, og ikke mindst fordi der er en så utrolig positiv respons. Det virker uforståeligt for dem, der arbejder med ordningen, at den eventuelt

skal bortfalde. Man henviser til at denne billige og nemme at administrere ordning er et klassik og klart eksempel på stor nordisk nytte, og den i allerhøjeste grad opfylder formålet.

De anbefaler at ordningen fortsætter, og at der afsættes yderligere midler til at markedsføre og synliggøre ordningen, især på ledelsesniveau i de enkelte landes forvaltninger.

Det har været meget let at sammenfatte en konklusion på denne evaluering, nemlig: Ordningen bør fortsætte! Der er i hvert fald ingen indholdsmæssig eller strukturel grund til at ordningen skal ophøre. Alle resultater og tilbagemeldinger peger i usædvanlig entydig grad mod en fortsættelse af ordningen, da det ikke har været muligt at finde nogen, der mener det modsatte.

Malene Rix, København den 21. januar 2010

9. Statistikk

9.1 Kommentarer fra Styregruppen (ikke redigert):

„På grunn av omorganisering og intern strukturering i virksomheten tok det tid før alle rutiner var på plass. Det ble satt opp kort frister for å søke og det kan være årsaken til lite interesse i 2009. Usikkerheten rundt ordningen gjør at folk mister interessen i løpet av kort tid.“ (Norge)

„Interessen i Danmark for at komme på nordisk tjenestemandsudveksling er betydelig større end antallet af bevilgede stipendier viser, hvilket fremgår af de mange forespørgsler fra potentielle ansøgere jeg som kontaktperson har i løbet af et år.

Der kan så være forskellige årsager til, at antal ansøgere pr. år går op og ned. I f.eks. 2008 havde jeg 2 personer, som havde fået bevilget stipendium, men som sprang fra af familiære årsager. Herudover kan nævnes finanskrisen, omstruktureringer (f.eks. politireformen). Der kan også være naturlige udsving i antal ansøgere som følge af, at statsansatte i Danmark ikke er en konstant masse, men forskellige personer over tid som kan have forskellige grunde til at søge/ikke søge nordisk udveksling.

Endelig er det at den kontraktsum som hvert land får tildelt pr. år i nogle år ikke bruges fuldt ud ikke det samme som at ordningen ikke er en succes, og der kan som nævnt ovenfor være mange årsager til at kontraktsummen i nogle år ikke bruges fuldt ud.“ (Danmark)

„När man räknar alla sökande från åren 2000–2009 antal stipendiater har varit ganska jämnt. Totalt antalet om stipendiaterna var 145 så det blir cirka 15 stipendiater per år. Före året 2006 Ålands stipendiater administrerades av Finland och sen från året 2006 Åland har haft sitt eget medel men tyvärr har det inte fungerat så bra.“ (Finland)

„Vi har oplyst i år, at ordningen ikke er gældende for 2010. Det har nok indflydelse, og at der er økonomisk krise. Arbejdspladsene kan ikke så godt undvære en medarbejder.“ (Færøerne)

„Island har haft ni til ti stipendiater hvert år de sidste otte år. Der er en stor interesse for projektet og flere gange har vi fået flere ansøgninger en vi kan tage imod.

Nogle gange har det været således at stipendiater som allerede har fået løfte om stipendium har ændret mening og ikke ville deltage. Det har vi først fået oplysninger om så sendt at det har ikke været muligt at finde en anden stipendiat i god tid. Derfor har vi bl.a. nogle gange haft overskud på budgettet.“ (Island)

„Åland gick med i det nordiska tjänstemannautbytet år 2007. Under det första året ansökte och deltog en tjänsteman i tjänstemannautbytet under tiden november 2007–maj 2008. Två tjänstmän ansökte och deltog i tjänstemannautbytet under år 2008. Inga ansökningar har kommit in under år 2009“ (Åland)

„Två saker som gör statistiken missvisande. Dels så vet vi inte hur många som får nej från sin arbetsgivare vilket ger ett mörkertal i hur många som vill söka. Vissa myndigheter prioriterar bland sina sökande då de endast har råd att bevilja ett fåtal. För Sveriges del har siffran sjunkit för 2009 pga. av omorganisation. Vi visste först i de-

cember 2009 att den nya myndigheten Krus skulle bildas och ta över TJUT vilket innebär att ingen vågade söka för 2009 innan man visste OM programmet för svensk del skulle fortsätta.“ (Sverige)

9.2 Nordiskt tjänstemannautbyte år 2005–2009

Tabel 9.2.1: 2005 – avsatt i ministerrådets budget 1 947 000 DKK

Land	Budget DKK *)	Använt DKK	Antal stipendier	M/K	Mottagande land	Summa antal stip. månader	Antal ansökningar	Anmärkning
Danmark	545 000	411 630	16	10/6	FI-1 IS-1 NO-7 SV-2 GR-4 NO+SV-1	40,75	18	En stipendiat har varit i både Norge och Sverige
Finland	611 100	501 975	15	5/10	DK-2 IS-1 NO-2 SV-9, SV+NO+D K+IS-1	55,5	?	En person har varit i både SV, NO, DK och IS. En ansökan återkallades.
Island	194 700	160 528	9	6/3	DK-7 NO-1 SE-1,	16,5	?	
Norge	498 300	429 656	29	12/17	DK-13 FI-1 IS-1 SV-14	42,5	45	
Sverige	214 100	181 861	7	3/4	NO-4 FI-2 DK-1,	29	?	
Färöarna	147 900	67 660	4	2/2	DK-1 IS-2 NO-1	4	?	
Grönland	124 600	107 035	3	1/2	DK-3	9	?	Från Grönland kan också kommunala tjänstemän få stipendium
Åland	0	0	-	-	-	-	-	Åland var inte med i ordningen. Gick tidigare på Finlands kvot.
SUMMA	2 335 700	1 860 345	83	39/44	DK-27 FI-4 GR-4 IS-5 NO-15 SV-26 NO+SV-1 DK+IS+NO +SV-1	197,25		

*) Överskott från tidigare år har tagits med i fördelningen

Tabel 9.2.2: 2006 – avsatt i ministerrådets budget 1 972 000 DKK

Land	Budget DKK *)	Använt DKK	Antal stipendier	M/K	Mottagande land	Summa antal stip. månader	Antal an- sökningar	Anmärkning
Danmark	446 500	252 745	16	7/9	IS-2 FI-3 NO-4 SV-3 FÄR-1 GR-2 SV+NO-1	29,5	17	En stipendiat var både i Sverige och Norge. 2 personer återkallade ansökan.
Finland	446 500	400 201	14	7/7	DK-2 SE-11 SV+NO-1	51,5		En stipendiat var både i SV och NO.
Island	188 000	162 439	7	2/5	DK-5 DK+SE-1 NO-1	18	10 (ansökt 21 mån)	
Norge	446 500	625 112	39	20/19	DK-20 FI-2 IS-2 SV-15	59	44	Använt över- skott från tidigare år. 5 personer återkallade ansökan.
Sverige	399 500	140 000	4	2/2	FI-2, NO-3	12		
Färöarna	141 000	112 178	11	5/6	DK-8 IS-2 NO-1	12,25		
Grönland	141 000	94 436	3	1/2	DK-3	7		
Åland	141 000	0	-	-	-	-	-	Ålands 1. år i ordningen. Beviljningen ej använd. Belop- pet återfördes och var med i fördelning av medlen år 07.
SUMMA	2 350 000	1 787 111	94	44/50	DK-38 FI-7 FÄ-1 GR-2 IS-6 NO-9 SV-29 DA+SV-1 NO+SV-2	189,25		

*) Överskott från tidigare år har tagits med i fördelningen

Tabel 9.2.3: 2007 – avsatt i ministerrådets budget 1 995 000 DKK

Land	Budget DKK *	Anvænt DKK	Antal stipendier	M/K	Mottagende land	Summa antal stip. måneder	Antal ansøknings	Anmærkning
Danmark	608 600	196 844	8	6/2	IS-2 NO-2 SV-1 Fär-1 GR-2	20	10	2 stipendiat- återkallade ansökan.
Finland	608 600	527 601	12	7/5	DK-3 IS-1 NO-2 SE-6	47		
Island	263 400	237 105	9	3/6	DK-4 FI-3 SE-2	26,5		En stipendiat har ansökt om 12 mån. fått beviljat 10 mån.
Norge	608 600	256 000	13	8/5	DK-9 IS-1 SV-2 GR-1	26,5		2 stipendiat- rapporter finns.
Sverige	608 600	625 080	16	5/11	DK-5 FI-3 IS-3 NO-5	56		Anvænt över- skott från tidigare år.
Färöarna	197 400	80 177	6	3/3	DK-4 IS-1 NO-1	6,25		
Grönland	197 400	111 233	3	1/2	DK-2 NO-1	5		
Åland	197 400	59 289	1	1/-	SV-1	7		
SUMMA	3 290 000	2 093 329	68	34/34	DK-27 FI-6 FÄ-1 GR-3 IS-8 NO-11 SV-12	194,25		

*) Överskott från tidigare år samt oanvända medel (300 000 DKK) från frivilligsektorn har tagits med i fördelningen

Tabel 9.2.4: 2008 – avsatt i ministerrådets budget 2 011 000 DKK

Land	Budget DKK *)	Använt DKK	Antal stipendier	M/K	Mottagande land	Summa antal stip. månader	Antal an- sökningar	Anmärkning
Danmark	518 000	123 340	9	4/5	NO-4 SV-4 GR-1	14,5	12	2 personer avlyste efter att de fått beviljat stipendium
Finland	451 531	85 192	5	3/2	SE-5	8,5		2 personer återkallade sina ansökningar.
Island	177 166	188 864	9	6/3	DK-5 NO-2 SV-2	21,5		Använt över- skott från tidigare år.
Norge	183 594	167 740	10	3/7	DK-2 FI-1 IS-2 SV-5	13,5	11 (en trak sig)	
Sverige	198 239	430 000	14	7/7	DK-6 FI-1 NO-7	36,5	15	Använt över- skott från tidigare år. Stipendielista saknas
Färöarna	168 000	141 725	8	2/6	DK-4 IS-3 SV-1	14		
Grönland	68 463	75 680	5	1/4	DK-2 IS-2 NO-1	6	6	
Åland	168 000	28 800	2	1/1	FI-1 Färöarna-1	3		
SUMMA	1 932 993	1 241 341	62	27/35	DK-19 FI-3 FÅ-1 GR-1 IS-7 NO-14 SV-17	117,5		

*) överskott från tidigare år har avdragits vid fördelningen av medlen

Nordiskt tjänstemannautbyte år 2005–2009 – prognos

Tabel 9.2.5: 2009 – avsatt i ministerrådets budget 1 023 000 DKK (Budgeten reducerades pga att kvarstående överskott från tidigare år utnyttjats i fördelningen)

Land	Budget DKK	Använt DKK	Antal stipendier	M/K	Mottagande land	Summa antal stip. månader	Antal an- sökningar	Anmärkning
Danmark	352 750	215 000	10	5/5	NO-3 SV-2 Fär-2 GR-3	18,5		Prognos: Förväntar att använda hela beloppet då ansökningar behandlas fortfarande.
Finland	352 750	352 750	9	6/3	DK-1 IS-1 NO-1 SV-6	44,75		Prognos: hela beloppet används.
Island	249 000	210 002	10	5/5	DK-4 NO-5 SV-1	20		Prognos: ca 85 % kommer att användas
Norge	311 250	93 500	4	-/4	DK-3 SV-1	7		Prognos: ca 30 % av bevilj- ningen kommer att användas.
Sverige	352 750	352 750	9	4/5	DK-2 FI-2 IS-1 NO-4	25,5		Prognos: Ytterligare en eller två stipen- dier beviljas. Hela beloppet används.
Färöarna	166 000	116 000	7	4/3	DK-6 SV-1	7		Prognos: ca 50 000 DKK kommer inte att användas.
Grönland	166 000	166 000	7	2/5	DK-7	10		Prognos: Hela beloppet används
Åland	124 500	1 020	-	-	-	-	-	Resekostnad för stip.08. Inget stipendi- um har beviljats 2009
SUMMA	2 075 000	1 507 022	56	26/30	DK-23 FI-2 FÄ-2 GR-3 IS-2 NO-13 SV-11	132,75		

Nordiskt tjänstemannautbyte 2005–2009 – statistik

Stipendiebeloppet har varit 8 000 DKK per månad under åren 2005–2008.

Fr.o.m. år 2009 höjdes stipendiebeloppet till 9 000 DKK per månad.

Ansökningar godkända av anställningsmyndigheterna

Land	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Danmark	16	16	8	9	10	59
Finland	15	14	12	5	9	55
Island	9	10	9	9	10	44
Norge	29	39	13	10	4	95
Sverige	7	4	16	15	9	50
Färöarna	4	11	6	8	7	36
Grönland	3	3	3	5	7	21
Åland*)	-	0	1	2	0	3
SUMMA	83	94	68	62	56	363

*) Åland kom först med i ordningen fr.o.m. 2006 och utdelade inget stipendium det första året.

Utbytesland

Hemland	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	Färöarna	Grönland	Åland	SUMMA
Danmark	-	4	5	20	12	4	12	0	57
Finland	8	-	3	5	37	0	0	0	53
Island	25	3	-	9	6	0	0	0	43
Norge	47	4	6	-	37	0	1	0	95
Sverige	14	10	4	23	-	0	0	0	51
Färöarna	23	0	8	3	2	-	0	0	36
Grönland	17	0	2	2	0	0	-	0	21
Åland	0	1	0	0	1	1	0	-	3
SUMMA	134	22	28	62	95	5	13	0	359

År	Budgetanslag	Beviljat 1)	Utnyttjat	% av budgetanslag	% av beviljat
2005	1 947 000	2 335 700	1 860 345	95,55 %	79,65 %
2006	1 972 000	2 350 000	1 787 111	90,62 %	76,05 %
2007	1 995 000	3 290 000	2 093 329	104,93 %	63,63 %
2008	2 011 000	1 932 993	1 328 661	66,08 %	68,74 %
2009 2)	2 075 000	2 075 000	1 507 022	72,63 %	72,63 %
SUMMA	10 000 000	11 983 693	8 576 468	85,96 %	72,14 %

1) inkl. överskott från tidigare år samt oanvända medel (300 000) från frivilligsektorn.

2) Prognos

3) Överskott från 2008 inräknades i budgetbeloppet för år 2009.

Till Danmark	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från FI	2	2	3	0	1	8
Från IS	7	5	4	5	4	25
Från NO	13	20	9	2	3	47
Från SV	1	0	5	6	2	14
Från FÄ	1	8	4	4	6	23
Från GR	3	3	2	2	7	17
Från ÅL	-	0	0	0	0	0
SUMMA	27	38	27	19	23	134

Till Finland	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	1	3	0	0	0	4
Från IS	0	0	3	0	0	3
Från NO	1	2	0	1	0	4
Från SV	2	2	3	1	2	10
Från FÄ	0	0	0	0	0	0
Från GR	0	0	0	0	0	0
Från ÅL	-	0	0	1	0	1
SUMMA	4	7	6	3	2	22

Till Island	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	1	2	2	0	0	5
Från FI	1	0	1	0	1	3
Från NO	1	2	1	2	0	6
Från SV	0	0	3	0	1	4
Från FÄ	2	2	1	3	0	8
Från GR	0	0	0	2	0	2
Från ÅL	-	0	0	0	0	0
SUMMA	5	6	8	7	2	28

Till Norge	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	7	4	2	4	3	20
Från FI	2	0	2	0	1	5
Från IS	1	1	0	2	5	9
Från SV	4	3	5	7	4	23
Från FÄ	1	1	1	0	0	3
Från GR	0	0	1	1	0	2
Från ÅL	-	0	0	0	0	0
SUMMA	15	9	11	14	13	62

Till Sverige	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	2	3	1	4	2	12
Från FI	9	11	6	5	6	37
Från IS	1	0	2	2	1	6
Från NO	14	15	2	5	1	37
Från FÄ	0	0	0	1	1	2
Från GR	0	0	0	0	0	0
Från ÅL	-	0	1	0	0	1
SUMMA	26	29	12	17	11	95

Till Färöarna	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	0	1	1	0	2	4
Från FI	0	0	0	0	0	0
Från IS	0	0	0	0	0	0
Från NO	0	0	0	0	0	0
Från SV	0	0	0	0	0	0
Från GR	0	0	0	0	0	0
Från ÅL	-	0	0	1	0	1
SUMMA	0	1	1	1	2	5

Till Grönland	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	4	2	2	1	3	12
Från FI	0	0	0	0	0	0
Från IS	0	0	0	0	0	0
Från NO	0	0	1	0	0	1
Från SV	0	0	0	0	0	0
Från FÄ	0	0	0	0	0	0
Från ÅL	-	0	0	0	0	0
SUMMA	4	2	3	1	3	13

Till Åland	2005	2006	2007	2008	2009	SUMMA
Från DK	0	0	0	0	0	0
Från FI	0	0	0	0	0	0
Från IS	0	0	0	0	0	0
Från NO	0	0	0	0	0	0
Från SV	0	0	0	0	0	0
Från FÄ	0	0	0	0	0	0
Från GR	0	0	0	0	0	0
SUMMA	0	0	0	0	0	0

Till flera länder	2005	2006
Från DK	1 till NO+SV	1 till NO+SV
Från FI	1 till DK+IS+NO+SV	1 till NO+SV
Från IS		1 till DK+SV

Besökta myndigheter

1	Amtrådsforeningen
1	Ankestyrelsen
8	Arbetsförmedling/jobcenter/Arbetsmiljöverk/Arbejdstilsyn
1	Barne- og familiedepartementet
7	Bibliotek
2	Bilsyn
1	Center for tidlig intervention
2	Dansk videncenter for stammen
1	Det frie gymnasium
15	Domstolsverket /Højesterett/Tingsrätt/Underrätt/Åklagare/ Härad
1	Energistyrelsen
1	Evalueringsinstitut
2	Filminstitut
2	Finansdepartementet
6	Fiskeriverket/kustbevakning/sjöfartsverk/luftfartsverk
1	Forbrugerrådet
1	Forligsinstitutionen
2	Fylkesmann/Länsstyrelse
34	Fängelse/kriminalforsorg/kriminalvård
2	Försäkringskassan
3	Förvaltningsnämnd/Byggestyrelse
1	Geologiska forskningscentralen
1	Informationskontor/landsting
1	Innovation/Egnsudvikling
1	Internationella programkomtoet
2	Jordbruksdepartementet
3	Justitiedepartementet
2	Konkurrencestyrelse
1	Krisberedskapsmyndigheten i Stockholm
3	Kronofogdemyndigheten
2	Kulturministerium/Kulturråd
3	Lantmäteriverket
1	Livsmedelsverk
3	Läkemedel
1	Lånekasse for uddanning/Statens uddannelsesstøtte
1	Migrationsverket
5	Miljøundersøgelse/miljø-naturstyrelse
1	Ministeriet for videnskab-teknologi og udvikling
7	Museer/Kulturarv/ Kulturminnen
1	Myndigheten för skolutveckling
1	Nordisk ministerråd informationsavd.
5	Personalestyrelse
1	Post- og telestyrelsen
9	Riksdag/Storting/ Folketing/Regeringskansli/Lagmandens kontor
53	Rikspolisstyrelsen/Polismyndighet/Länskriminalpolisen/Rikskriminalpolisen
1	Riksrevisionen
7	Sjukhus
10	Skogsstyrelse/Statsskovbrug/Natinalpark/Forest research
13	Socialministerium/Helsedirektorat/Næringsdepartementet/Folkehelse
2	Socialpedagogisk seminarium/institut
1	Statens uddannelsesstøtte
5	Statistik
1	Statsarkivet
3	Statsteater/Nationalteater
1	Sveriges provnings- och forskningsinstitut
2	Syssemmannen, Svalbard
27	Tull och skatt
5	Udlænningsstyrelsen/flygtninge/invandrere og integrasjon
2	Ulykkesforsikringsråd/Sikringsydelse
10	Undervisningsministerie/Utbildningsdepartement
1	Ungdomsstyrelsen
24	Universitet/høgskolor
3	Utrikesdepartementet
1	Veterinær- og landbohøjskolen
3	Vägverk/Vägdirektorat/Järnvägar/Banverk

10. Bilag – anvendte spørgeskemaer

Spørgeskema til Stipendiaterne

Navn og titel:

Arbejdsplads:

Besøgs-arbejdsplads:

I perioden:

Dato:

Praktisk

1. Hvornår og hvorfor fik du lyst til at benytte ordningen?
2. Hvordan fungerede det praktiske omkring ordningen (information, administration etc.)?
3. Hvordan gik det med at finde en bolig (udbud af bolig, økonomi)?
4. Hvordan passede længden på opholdet?

Fagligt

5. Hvad fik du mest ud af mht. dit faglige område?
6. Hvad lærte du af nyt og hvilke erfaringer/viden gav du videre?
7. Hvordan ændrede opholdet dit syn på din egen arbejdsplads og egne arbejdsopgaver?
8. Hvad fik du ud af samarbejdet med nye kolleger (f.eks. netværk – formelle som uformelle)?
9. Hvordan har dit ophold styrket den nordiske dimension i dit arbejde?
10. Er der noget der burde ændres/forbedres ved ordningen? Hvad og hvordan?

Personligt – VALGFRIT

11. Hvordan påvirkede opholdet dig personligt?
12. Hvad har du fået mest ud af ved opholdet?
13. Hvordan fungerede din fritid?
14. Hvad kræver et sådant ophold af stipendiaterne personligt?
15. Hvad ville du ændre/forbedre i ordningen ift det personlige udbytte?

Spørgeskema til modtagende arbejdsplads

Navn og titel:

Arbejdsplads:

Dato:

Praktisk

1. Hvordan fungerede det praktiske omkring ordningen (information, administration etc.)
2. Hvordan passede længden på opholdet?

Fagligt

3. Hvad fik I som arbejdsplads mest ud af ved udvekslingen?
4. Hvad lærte I af nyt og hvilke erfaringer/viden gav I videre?
5. Hvordan ændrede opholdet jeres syn på egen arbejdsplads og arbejdsopgaver?
6. Har opholdet resulteret i netværk, formelle som uformelle?
7. Hvordan har opholdet styrket den nordiske dimension i jeres arbejde?
8. Er der noget der burde ændres/forbedres ved ordningen?
Hvad og hvordan?

Spørgeskema til afsender – arbejdsplads

Navn og titel:

Arbejdsplads:

Dato:

Praktisk

1. Hvordan fungerede det praktiske omkring ordningen (information, administration etc.)?
2. Hvordan passede længden på opholdet?

Fagligt

3. Hvad fik I som arbejdsplads mest ud af ved udvekslingen?
4. Hvad har opholdet bidraget med af nyt på jeres arbejdsplads?
5. Hvordan ændrede opholdet jeres syn på egen arbejdsplads og arbejdsopgaver?
6. Har opholdet resulteret i netværk, formelle som uformelle?
7. Hvordan har opholdet styrket den nordiske dimension i jeres arbejde?
8. Er der noget der burde ændres/forbedres ved ordningen?
Hvad og hvordan?